SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 27. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 11, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 11-го ЛЮТОГО 1992. Ч. 27. РІК XCIX.

УКРАЇНА І ВАТИКАН ВСТАНОВИЛИ ДИПЛОМАТИЧНІ ЗВ'ЯЗКИ

Ню Йорк. — Україні і Ватикан, бажаючи розвивати дружні взаємовідносини, вирішили встановити дипломатичні відносини на рівні посольства зі сторони України і апостольської нунціатури зі сторони Ватикану, починаючи з 8-го лютого 1992 року.

В нотах, якими обмінялися з цього приводу зовнішньополітичні відмоства України й Ватикану, відзначається, що дипломатичні відносини між сторонами будуть базувбатися на основі принципів міжнародного права і сприятимуть зміцненню їхніх двосторонніх стосунків для добра католиків і всього українського народу.

Український генерал говорить про стратегічні сили

Київ. — Не затихають суперечки з приводу Чорноморської фльоти. „Становище України щодо Чорноморської фльоти зрозуміле і ясне. Ми вважаємо, що із складу фльоти у стратегічні сили необхідно виділити лише ту його частину, яка вирішує відповідні завдання. Все інше повинно перейти до військово-морських сил України", — заявив в інтерв'ю кореспондентові аґентства Укрінформ генерал-лейтенант Іван Біжан, який очолює експертну групу міністерства оборони України для визначення складу стратегічних сил Співдружности Незалежних Держав на території республіки. „Цю точку зору, — підкреслив генерал, — ми маємо намір відстоювати на черговій зустрічі експертів у Мінську".

Після підписання угоди з приводу стратегічних сил, нагадав він, відбулися три зустрічі представників експертних груп. Вдалося узгіднити перелік основних стратегічних сил, що залишаються на території України. Це ракетні частини стратегічного призначення і стратегічна авіяція, а також системи і об'єкти їх обслуговування і забезпечення. Серед них — деякі підрозділи Управління начальника космічних засобів, протиповітряної оборони, зокрема, радіолокаційні пости, що входять у систему попередження про ракетний напад. Основні ж частини протиповітряної оборони віднесені до збройних сил України.

Відповідаючи на запитання кореспондента Укрінформ про те, що очікує стратегічні сили після 1994 року, коли на території України буде повністю ліквідовано нуклеарну зброю, генерал І. Біжан сказав: „Експертні групи спочатку остаточно визначать перелік частин і підрозділів, що розташовані на Україні, які увійдуть до складу стратегічних сил, а потім підготовлять спеціяльну угоду про ці сили і їх статус. Я впевнений, що ці документи побачать світ вже найближчим часом".

ДОПОВІДЬ О. ГРУШЕВСЬКОГО

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку влаштовує доповідь Олександра Грушевського, гостя з Москви, доктора географічних наук, члена редколеґії газети „Український Кур'єр" у Москві, члена Координаційної Ради сприяння Рухові у Москві, на тему „Українці в Росії та інших республіках СНД — сучасний стан та перспективи". Доповідь відбудеться у суботу, 15-го лютого, о год. 5-ій вечора в домі НТШ, 63 Четверта авеню в Ню Йорку.

Л. Кравчук повернувся з відвідин Швайцарії і Німеччини

Київ (УНІАР, ПС УРП). — Сюди 5-го лютого повернувся з закордонної поїздки Президент України Леонід Кравчук, який відвідав Швайцарію та Німеччину.

Кореспондент „Ізвєстій" Сергій Гук у числі з 5-го лютого пише, що Президент України Л. Кравчук має всі підстави бути задоволеним поїздкою до Німеччини. Приймали його на найвищому рівні з усіма почестями. Високо оцінили намір України стати безядерною державою, а запрошення для німців з територій колишнього СССР переселитися в Україну сприйняте, як гуманний жест. Кравчука нагородили компліментами, поставили його за приклад іншим керівникам держав Співдружности щодо зразкового вирішення проблем національних меншин.

Німеччина виявила готовність допомагати Україні, зокрема у встановленні її зв'язків з Европейською спільнотою. Буде створена німецько-українська комісія для конкретного вирішення питань двосторонньої співпраці.

Міністер закордонних справ України Анатолій Зленко негайно скасував усі формальності для поїздок німецьких громадян в Україну. Від 15-го лютого німецькі бизнесмени та інші громадяни зможуть без перешкод отримати візу просто на кордоні.

Очевидно закордонна поїздка Президента України справді була успішною, бо вже 6-го лютоґо до Києва прибув амбасадор Швайцарії з особливих доручень Йоган Бугер. Він зустрівся з А. Зленком і того ж дня вони підписали угоду про двосторонні дипломатичні відносини між обома державами. Амбасадор Швайцарії також зустрівся із старшим заступником міністра зовнішньо - економічних зв'язків України та заступником міністра фінансів України.

Прибула до Києва також делеґація Німеччини на чолі з федеральним міністром економіки Юрґеном Льолєманом. Він мав зустрічі з Л. Кравчуком, який наголосив на тому, що Україна надає пріоритетного значення відносинам з Німеччиною і розглядає цю візиту як початок конкретного співробітництва. На прохання гостя Л. Кравчук виклав свою пропозицію щодо повернення представників німецької меншини до місць депортації в Україні. Ю. Льолєман високо оцінив цей гуманний жест.

В Україну також прибули понад 30 керівників відомих німецьких фірм й банків, які зустрілися з прем'єр-міністром України Вітольдом Фокіним, з членами міністерств і відомств республіки, відвідали різні підприємства. Позитивно була зустрінута ідея використання німецьких економічних дорадників в Україні — у галузях банкової справи, соціяльного забезпечення, а також створення в майбутньому економічної ради „Україна — Німеччина". Знайшли повне зрозуміння у німецької сторони і проблеми визначення суми зовнішнього боргу України та його сплати, а також необхідність довготермінових кредитів на підтримання і розвиток деяких галузей народного господарства та охорони здоров'я.

Краків вшанував Б. Лепкого

Краків, Польща (Р.С.). — Краківський відділ Польської Академії Наук і Комісія слов'янознавства Ягеллонського університету влаштували під кінець минулого року наукову сесію, присвячену науковій та літературній діяльності Богдана Лепкого — довголітнього професора того ж університету, видатного українського поета, прозаїка, лірика, художника і педагога, історика і критика літератури, перекладача польської, російської, німецької, англійської та скандинавських літератур. Він був видавцем багатьох творів української клясики та бібліографічних нарисів про видання інших народів. Він був амабасадором української літератури в Кракові та рівночасно популяризатором української літератури серед поляків.

Сесію відкрив голова Комісії слов'янознавства проф д-р Здзіслав Нєдзєля, а реферати виголосили проф. д-р Ришардс Лужний (Ягеллонський університет), д-р Володимир Мокрий (Ягеллонський університет), доц. д-р Ельжбєта Віснєвска (ПАН Варшава), проф. д-р Флоріян Неуважний (Варшавський університет), д-р Ростислав Радишевський (Київ) та д-р Микола Сивицький (Варшава).

В часі полудневої перерви учасники наукової сесії лепкознавства пішли на Раковицький цвинтар, де поклали квіти на могилі поета, помолились та відспівали „Журавлі". Вони також відвідали могили інших українських діячів — асистента Б. Лепкого Теодозія Сташка, Степана Томашівського, учня Михайла Грушевського.

Краківські українці опікуються гробами своїх знатних людей, а особливо могилою їм так близького Богдана Лепкого.

ВІДКРИЛИСЯ ЗИМОВІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ

Альбервіль, Франція. — В суботу, 8-го лютого, тут відбулася урочиста церемонія відкриття XVI зимових Олімпійських Ігрищ. Таким чином, збулася ідея відомого французького гірськолижника Жана-Кльода Кіллі, який запропонував кандидатуру свого рідного міста Альбервіль на проведення зимової Олімпіяди 1992 року і який став одним із співголів організаційного комітету Олімпійських Ігрищ.

На церемонії відкриття, свідками якої стали коло 30,000 глядачів, що зібралися на найбільшому тимчасовому стадіоні, спеціяльно спорудженому на час Олімпіяди, були представлені всі спортові делеґації з країн-учасниць Олімпіяди. Ігри зібрали рекордову кількість учасників — 2,196 представників 64 країн світу. Деякі делеґації дивували глядачів своєю екзотичністю, бо їх країни розташовані у кліматичних поясах, де не буває зими.

Склад учасників Олімпіяди незвичайний ще і тим, що в родину нових членів Міжнародного олімпійського комітету (МОК) влилися нові країни. Ці зміни були викликані розпадом комуністичних режимів у Східній Европі і утворенням нових незалежних держав. Перед глядачами пройшли делеґації колишніх республік Совєтського Союзу, а нині самостійних держав — Естонії, Латвії і Литви. Крім того, як самостійна делеґація окремої країни виступають спортовці Хорватії, яка недавно добилася дипломатичного визнання багатьох країн світу, зокрема держав Европейської спільноти.

Колишній Совєтський Союз представляють післанці п'ятьох республік — членів Співдружности Незалежних Держав: Росії, України, Білорусі, Казахстану і Узбекістану. Ця делеґація пройшла під олімпійським прапором і в реєстрах Олімпіяди зазначена як „Об'єднана делеґація". На цій Олімпіяді вперше за останні десятиліття не буде звучати гимн Совєтського Союзу: переможці Олімпіяди з числа представників СНД будуть вшановуватися виконанням олімпійського гимну.

Американська делеґація на Олімпіяді — найчисленніша. Прапор було доручено нести одному з найвідоміших американських спортовців — учасникові чотирьох Олімпіяд 36-річному лижникові Биллові Кочові. Цікаво, що навколо цієї обставини розпалилися пристрасті. Справа в тому, що Б. Коч оголосив: проходячи повз трибуну, на якій буде президент Франції Франсуа Міттеран, він дещо нахилить прапор своєї країни, як цього вимагає олімпійська хартія, згідно з якою цим жестом висловлюється почуття вдячности країни-учасниці країні-організаторці Олімпіяди. Однак, згідно з Конституцією ЗСА, американський прапор не можна нахиляти ні при яких обставинах, і тому з нетерпінням очікували, як поступить Б. Коч з прапором. Він вирішив не нахиляти прапора. Так поступили представники і 60 інших делеґацій.

Після паради відбулося святкове представлення, що складалося з кількох частин. В ньому взяли участь сотні артистів і спортовців. Потім був запалений олімпійський вогонь. Останнім учасником естафети, який

(Закінчення на стор. 3)

КОМУНІСТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗМІНИ ПОЛІТИКИ

Москва. — Засоби масової інформаці, в тому числі також кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Франсис Клайнс, інформують про багатотисячну політичну демонстрацію в Москві, зглядно дві демонстрації. Одну зорганізували комуністи, прокомуністичні елементи, шовіністи і реакціонери різних мастей, а другу прихильники президента Боріса Єльцина.

Кореспонденти підкреслюють, що в прокомуністичній демонстрації взяло участь кількадесять тисяч осіб і вони, називаючи президента Російської федерації „Юдою", домагалися від Єльцина повороту політики на старі „традиційні рейки", привернення престижу для великої Росії", забезпечення населення доставою харчів і притягнення до відповідальности тих республік, які займаються ребелією.

День раніше, тобто в суботу, 8-го лютого, віцепрезидент Росії, колишній генерал летунства і учасник боїв в Афганістані, Алексaндер Руцкой, виступив на зібранні „русских націоналістів", у якому взяло участь понад 3,000 осіб. Він, не зважаючи на те, що займає високий пост віцепрезидента в Уряді Б. Єльцина, критикував „єльцинські реформи", називав їх „економічним ґеноцидом", проти руского народу. Руцкой порівняв теперішню ситуацію в Росії до 1917 року, тобто до того періоду коли більшевики перехопили владу в свої руки.

А. Руцкой апелював до національних почувань присутніх „націоналістів", щоб вони не допустили до „розбазарювання слави і престижу імперії". Претенсії України до Чорноморської фльоти він прямо назвав викликом. Він закликав уряд Єльцина захоронити російське населення в Україні й інших республіках, хоч не навів ані одного прикладу, що цьому населенню діється будь-яка кривда. Текст промови А. Руцкого появився друком в газеті „Правда" зараз на другий день.

Противники єльцинських реформ, які, як відомо, викликали підвишку цін на товари першої потреби на приблизно 350 відсотків, але ще досі не принесли жодної полегші чи росту економіки, пішли так далеко у своїх вимогах, що домагалися не тільки самої зміни економічної політики, але також політичних перемін, уступлення з посту президента Б. Єльцина. У цій демонстрації більшість становили колишні, або теперішні підпільні члени Комуністичної партії, партократи і профспілкові активісти.

В Москві відбулася також контрдемонстрація прихильників Б. Єльцина. Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Селестін Болен повідомляє, що учасники цієї демонстрації критично висловлювались про виступ Б. Руцкого, бо від його слів „пахло націонал-соціялізмом"

І музика в телебаченні тепер зміняється

Джерзі Сиri, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Про те, як важливе є тепер телебачення у сьогоденному житті та яке воно має значення серед цілого населення без уваги на вік чи рівень інтеліґенції, всі добре знаємо. Тому з вдоволенням слухаємо плянів молодих гостей з України, що саме цю справу поставили собі як завдання.

Олександер Горностай з Києва і Василь Ілащук з Чернівець — це саме два ентузіястичні звеличники музики і слова, що зрозумілі для молодого покоління. Приїхали вони до Канади, знаючи, що саме там найдуть потрібні їм зв'язки з молодими українцями, які працюють вже у телевізії, радіо, чи в інших засобах масової інформації і музики.

О. Горностай (зліва) і В. Ілащук в редакції „Свободи".

В. Ілащук є професійним диктором на українській програмі телебачення в Чернівцях і одним з ініціяторів першого так славного музичного фестивалю „Червона Рута", що відбувся в 1989 році. Про цей фестиваль він нам багато розповідає як і про цьогорічний на Запоріжжі, що мав трохи інший характер та із-за різних причин не був аж так вдалим, як цей в Чернівцях.

— „Це був унікальний фестиваль", — каже В. Ілащук, — „і його не можна порівнювати до нічого іншого", — а він либонь знає добре, бо був його директором. Він також вияснює нам, що в Чернівцях були специфічні умовини, яких на Запоріжжі не було, як і не було такого ентузіязму як першим разом. Але все ж було біля 100 музичних одиниць, в тому співачка з Канади Люба Білаш, Андрій Головатий з Канади і Дарко і Славка із ЗСА. Завітала на фестиваль також нам відома роверистка із ЗСА Оксана Павликович-Йонан про яку ми своєчасно писали у „Свободі", коли вона вирушила в „подорож серця" від Чорнобиля через цілу Україну.

Але все це вже минуло, а тепер наші молоді гості приїхали до Канади, щоб нав'язати зв'язки з Українським Мідія Центром в Торонто, як і співтворцями та виконавцями української програми „Світогляд".

Йдеться тут про виміну програмами, а передусім програмами музичними, бо ж О. Горностай саме займається популярною музикою, яка серед молоді находить такий щирий відгук і таке зрозуміння. Тут молодь наша із діяспори, однаково як і молодь України, має подібні зацікавлення і подібні захоплення та цією музикою вони в певному сенсі знайшли спільний шлях. Саме тому О. Горностай тепер переговорював з українськими канадцями щодо приїзду різних музичних груп до Канади та їхніх там виступів в телевізійних програмах і на концертах, а може і накрученні відповідних відеострічок. Він переконує нас як потрібний є обмін популярною музикою, хоч ми це знаємо і без його переконливих слів тому, що знаємо з досвіду останніх двох років яку славу здобули собі того рода ансамблі з України тут на Північноамериканському континенті.

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

В КАЗАНІ ЗАКІНЧИВСЯ всетатарський національний з'їзд — Курултай, який проголосив незалежність Республіки Татарстан. З'їзд вибрав наділені законодавчими повноваженнями Національні збори — Міллі Меджліс. Він складається з 75 представників татарського населення. Ще 25 місць зарезервовано для народних депутатів Татарстану і Росії, які схочуть увійти до Меджлісу. З'їзд також прийняв звернення до міжнародної організації Ісламська конференція і затвердив національний прапор республіки.

ЗА ОСТАННІ ТРИ ДНІ в Альжирі у висліді збройних сутичок між урядовими військами й ісламськими фундаменталістами загинуло вісім і ранено 57 осіб. Верховна Державна рада на чолі з 72-річним Мохаммедом Будіяфом знову заявила, що Ісламський фронт намагається перешкодити демократичному процесові і запровадити в країні ісламський режим на зразок іранського.

ЗАМІНОВАНЕ АВТО вибухнуло в четвер, 6-го лютого, на одній з вулиць еспанської столиці. Загинуло п'ять осіб. Жодна з радикальних організацій не взяла на себе відповідальности за цей терористичний акт, однак уряд не сумнівається, що він є справою баскських сепаратистів. Прем'єр-міністер Еспанії Феліпе Ґонзалєс обвинуватив баскських лідерів у спробі здійсняти в країні нову хвилю терору напередодні літніх Олімпійських Ігрищ в Барселльоні. Ґонзалєс сказав, що всі злочинці „потраплять за ґрати ще до кінця XX сторіччя і просидять у тюрмі всі наступні сто літ".

ГОЛОВА ДЕРЖАВНОГО комітету в справах конверсії при президенті Росії Міхаїл Бажанов заявив, що Росія буде торгувати зброєю, оскільки це „прямі долярові надходження". Він уточнив, що вже тепер Росія без жодних втрат для оборони може продати зброї на 10 біл .дол. Бажанов намагався спростувати західні джерела, які подають, що в російському воєнно-промисловоу комплексі зайнято десятки мільйонів осіб. Однак скільки їх там є насправді, він не сказав.

ЛІДЕРИ НАЦІОНАЛІСТИЧНИХ угрупувань в республіці Боснія і Ґерцоґовина погодилися сісти за стіл переговорів, щоб подолати перешкоди на шляху до введення в країну миротворних сил ООН. Боснія і Ґерцоґовина, в якій мешкають слов'яни-мусулмани, хорвати і серби, розташована поміж Хорватією і Сербією, і ця обставина ускладнює стосунки між трьома національними групами. Після того, як республіка звернулася до світової спільноти з просьбою про визнання, лідер сербських націоналістів Радован Караджич заявив, що оголосить незалежними райони проживання сербів. Провідники трьох етнічних груп погодилися, щоб у їхніх переговорах брали участь представники Европейської спільноти. Лорд Каррінґтон, керівник комісії ЕС у справах Юґославії, передбачає, що введення „голубих красок" відбудеться ще не скоро.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ і демократи хочуть, щоби Японія та інші країни відкрили свої ринки для американських виробів. Одначе аналітики твердять, що у міжнародних торговельних відносинах ЗСА самі не мають надто чистого сумління. Хоча ЗСА в порівнянні з Японією та іншими своїми торговельними партнерами є менше протекціоналістичною країною, то все ж таки існує багато перепон для ввезення виробів інших країн.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ президент Джордж Буш вислав Роберта Ґейтса, директора Сі-Ай-Ей, до Єгипту і Савдійської Арабії, щоби з'ясувати можливості усунення від влади президента Іраку Саддама Гуссейна. Одначе деякі особи твердять, що Ґейтс поїхав до вищезгаданих країн і Ізраїля, щоби запізнатися із шефами їх розвідок для кращого взаємного спілкування.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ передовий кандидат демократів губернатор стейту Аркенсо Билл Клінтон знову був прицілом критиків. Цим разом йому закинули брак патріотизму та обов'язкови, базуючись на статті, що появилася у почитному нюйоркському щоденнику „Волл Стріт Джорнал" у четвер, 6-го лютого, в якій автор цитує колишнього члена рекрутської ради з місцевости Гот Спрінґс, Арк., і вербувальника Резервного вишколу армійського корпусу офіцерів, які сказали, що Б. Клінтон маніпуляціями обминув військову службу під час В'єтнамської війни, заявляючи, що вступить до Ар-О-П-Сі, чого ніколи не зробив.

СЛІДКУЮЧИ ПИЛЬНО ЗА політичними нюансами в цьому виборчому році, аналітики мають поле до попису, коли йдеться про об'єктивне спостерігання окремих кандидатів і їхніх стратегій у передвиборах. Одним із таких спостережень є факт, що до цієї пори ніхто з виборчого комітету президента Джорджа Буша, ані він сам зовсім не звертають уваги на його одинокого республіканського конкурента Патрика Бюкенана. Одначе спостерігачі пригадують, що недавно Президент публічно приобіцяв, що буде робити все, щоби виграти. Тому існує загальна думка, що як тільки Бюкенена популярність зросте понад 30 відсотків тоді вся можлива артилерія буде звернена на знищення П. Бюкенена, як кандидата у нюгемпширських передвиборах. Вже тепер йде сильна підготова для того, щоби в разі потреби П. Бюкенена представити виборцям, як впертого ізоляціоніста та протекціоніста.

ЗГІДНО З ПЕРЕВЕДЕНИМИ дослідами Освітньої іспитової служби, що їх тепер опубліковано, американські діти-школярі в пересічному мають слабше знання в математиці та точних науках, як школярі кількох інших індустріяльних країн. Виступаючи на пресовій конференції у Вашінґтоні, Ґреґорі Енріґ, голова вищезгаданої служби, яка переводила ці опити з дітворою від 9 до 13 років, підкреслив, що це не є незаперечні докази, але їх треба американським школам все таки взяти під увагу. Найкраще в загальному вийшли корейські діти. Не брали усасти в опиті школярі Німеччини і Японії, хоч їх запрошено до участи. У згаданому досліді говориться про те, що найкраще виходять школярі в країнах з неоднаковими програмами, конкретними вимогами до дітей-школярів і зацікавленням батьків у програмах навчання та праці їхніх дітей.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Опіка над здоров'ям в Америці

Америка, яка є однією із семи найбагатших країн світу, найменше з усього світу дбає про здоров'я своїх громадян. З'єднані Стейти Америки і Південна Африка — єдині, які не мають державної опіки над здоров'ям. 35 мільйонів осіб в Америці не мають узагалі ніякого забезпечення здоров'я, уся система охорони здоров'я найгірша у світі.

У Конґресі діють два найчисленніші, найбільш впливові й найбільш ароґантні ,,лоббі", гурти високоплатних адвокатів, заприязнених з різними конґресменами і сенаторами, які не допускають, щоб Конґрес прийняв постанови, несумісні з інтересами їхніх працедавців: ,,лоббі" Ізраїля і ,,лоббі" Американської Медичної Ассоціяції (Ей-Ем-Ей). Медицина стоїть в Америці надзвичайно високо. Є тут шпиталі, дослідні центри, окремі лікарі-спеціялісти окремих недуг найвищої кляси. Але все це приватний сектор, бо у руках приватних власників чи пак корпорацій, незалежних від держави і її апарату. Є контроль над ліками, над велетенським фармацевтичним промислом, — кожний лік мусить дістати апробату держави, але ціни на ліки і кошти лікування у лікарів та шпиталів є поза державним контролем. Тому створилася в Америці сумна парадоксальна ситуація: поруч із найвищим рівнем медицини — вповні користуватися всіма її осягами можуть тільки багатії. Раз-у-раз можна почути дві найпопулярніші фрази: ,,В Америці ще ніхто не помер з голоду" і ,,В Америці хворіти можуть тільки люди багаті".

Асоціяція американських лікарів постійно противиться державній опіці над здоров'ям громадян, висуваючи арґументи, що така державна опіка обнизила би здоровний стан країни. Арґумент не витримує критики, бо люди в Англії, Франції, Скандинавських державах, Німеччині й Канаді не стоять на гіршому здоровному рівні, як в Америці, де лікування є величезною проблемою, сполучене з людськими трагедіями, бо вимагає надмірних коштів і доводить до матеріяльної руїни хворих. Не всі можуть дозволити собі на коштовне забезпечування себе на шпитальне лікування, зокрема на операції, і не всі можуть дозволити собі на лікування у спеціялістів, гонорари яких не підлягають ніякому контролеві. Відомо, що медичні студії найдовші і найдорожчі. Відомо теж, що лікарі мусять платити надзвичайно високі асекурації, бо вже завелися спекулянти, що скаржать на мільйонне відшкодування за ,,мелпрактіс", — дармащо відсотково найбільше в Америці трапляється позбавлювання лікаря дозволу на виконування лікарської практики.

Ціла система опіки над здоров'ям в Америці — погана і цей стан дійшов до такого сумного ступеня, що опіка над здоров'ям стане найпершою політичною проблемою у цьогорічних президентських виборах. Демократична партія — читаємо — виготовила три проєкти реформи цієї системи.

Найдалі йдучий проєкт — переходу на ,,знаціоналізовану" чи пак ,,соціялізовану" медицину, на зразок Европи й Канади, не має шансів успіху, бо рішуче ж відкидає його Президент, який принципово є проти переходу будь-якої ділянки життя громадян під державний контроль та, зокрема боїться великого нового обтяження державного бюджету, та ще й у часі рецесії. Є проєкт, щоб перекинути кошти забезпечення службовців і робітників на працедавців. Слаба сторона такого проєкту є втрата даного службовця чи робітника забезпечення, коли він зміняє працю, або стає безробітним. Є проєкт визначення межі на максимальний видаток хворого, наприклад — 2,00 дол. Про ті і подібні проєкти ведеться дискусія у пресі.

Президент Буш признав у минулому тижні, що якась реформа обов'язково потрібна і проголосив власний проєкт. Асоціяція американських лікарів буде боротися за збереження ,,статусу кво", але, може, й вона піде на компроміс.

Лікарський стан вартий найвищої пошани. Українські лікарі в Америці не заразилися погонею за грошем своїх американських колеґ.

Взагалі — це дуже поважна і дуже складна проблема: проблема людського життя і здоров'я, проблема розподілу обов'язку держави та приватної організації у демократичних країнах, проблема місії лікарського звання, винагороди за його хист, труд і здобуте великим коштом знання. Але так чи інакше — теперішній стан в Америці мусить змінитися на краще, у добро народу.

Володимир Яців

ЧИ ІСНУВАННЯ СНД ЗАГРОЖЕНЕ?

I.

Деяким політичним аналітикам Заходу здавалося, що з хвилиною створення нового політичного утворення під назвою Співдружність Незалежних Держав (СНД) за якийсь час, при допомозі Заходу, а головно ЗСА, прийде до частинної ліквідації внутрішньополітичної і господарської кризи в колишньому Совєтському Союзі. Виглядає, що вони не передбачили поважних потягнень одного з основоположників СНД Боріса Єльцина, президента федеративної Росії, який не притримується цих точок договору, що його підписано в Мінську 8-го грудня минулого року.

Б. Єльцин уважає, що федеративна Росія — це спадкоємець колишнього Совєтського Союзу, і тому його, російський уряд перебирає всі функції колишнього Совєтського Союзу, які стосуються внутрішньогосподарських і зовнішньополітичних справ. Він інтепретує підписаний ним й іншими членами СНД договір невірно, а нове політичне утворення уважає як державу Співдружности Незалежних Держав, незважаючи на це, що на зустрічі в Алма-Аті він підтвердив публічно заяву в присутності голів незалежних держав, що нове політичне утворення не є державою і не є наддержавою — центром.

Радикальне потягнення Б. Єльцина на відтинку господарському, як лібералізація цін у Федеративній Росії, змусила членів СНД з різних економічних причин до перепровадження вільних цін у своїх республіках. Наслідки такої лібералізації цін неґативно вплинули на господарку поодиноких членів СНД, які пляюнують іти своїми власними дорогами ро ринкової системи у своїх країнах. Україна створюватиме свою власну систему шляхом запровадження власної валюти, створенням власної банкової і митної системи, розвитком власної системи транспорту і зв'язку, як теж братиме активну участь у реґіональних і міжнародних вільних ринках. Україна, як суверенна держава, буде йти власною дорогою до вільної ринкової системи, а не накиненою господарською реформою Б. Єльцина та його економічних дорадників.

Президент Б. Єльцин та його демократичні реформісти-дорадники, вважають, що це нове утворення — не що інше, як союз незалежних держав, який буде вповні в залежності політичній і економічній від російської імперіялістичної адміністрації, яка не задумує зараз здавати своїх позицій тим більше, коли їй допомагає Захід. У зв'язку з таким імперіялістичним бажанням і з такою помилковою інтерпретацією точок договору, вже можна зауважити поважні непорозуміння між членами СНД, на відтинку господарському, політичному й збройних сил України. Б. Єльцин уважає, що він є головою НСД, і тому інформує свій російський парлямент, про це, що договір СНД затримує спільну зовнішню політику, спільний економічний простір колишнього Совєтського Союзу.

Треба підкреслити, що після такого короткого існування цього політичного утворення, вже можна зауважити зудари між членами СНД, на відтинку економічному, політичному і Збройних сил колишнього СССР. Президент Росії уважає федеративну російську державу, спадкоємцем колишнього СССР, і тому прямує до цього, щоб і це нове утворення було під його командою. Знову президент Л. Кравчук уважає, що це нове утворення є перехідним кроком на дорозі до повної незалежности, на відтинку господарському і зовнішньополітичному; із координацією без ніяких застережень від відтинку ядерної зброї...

Як вислід такої інтерпретації поодиноких точок договору, починаючи від зовнішньої політики до національної валютної політики, від шпигунства до банківництва, а перш за все до оборони (безпеки) країни. Залишається питання, як і де зламати так довго існуючі центрально-адміністративні функції колишнього Совєтського Союзу. Вони залишаються без відповіді і спірні, коли йдеться про пропоновані реформаторські пляни деяких визначних експертів на економічному і внутрішньополітичному відтинках. Мирний перехід із централізованої системи, до вільної спільноти демократичних держав, про який думає Захід, далекий від введення його в життя у теперішньому кризовому часі на господарському і внутрішньо-суспільно-політичному і господарському відтинках.

Закінчення буде.

Микола Галів

У першу річницю смерти св. п. д-ра Р. Осінчука

Одинадцятого лютого 1992 року промине рівно один рік від дня, коли несподівано відійшов у Божу вічність д-р Роман Осінчук. Покійний був надзвичайною працьовитою і милою людиною із всесторонніми зацікавленнями у нашому українському політичному, громадському, церковному й медично-науковому житті. Хоч не заперечною є правда, що немає людей незаступних, але часом буває, що декого таки важко заступити. До таких осіб належить зарахувати д-ра Романа Осінчука. Його відсутність відчуваємо у багатьох організаціях й установах, де св. п. д-р Осінчук активно й творчо працював. Як і відсутність його відчувають читачі ,,Свободи", які з цікавістю читали його популярно-професійні статті на медичні теми. Не раз вони ставали своєрідним порадником, зокрема для наших старших громадян. Відчувають відсутність д-ра Романа Осінчука майже всі члени організацій, серед яких він активно працював. Тут можна назвати у першу чергу Українське Лікарське Товариство, якого він був одним з перших членів-основників та для якого розвитку вклав багато праці, за що його було нагороджено почесним членством. Так само можна б назвати Наукове Товариство ім. Шевченка, якого був одним з членів основників НТШ на терені Америки. В цій черзі можна б також згадати Українське Патріярхальне Товариство, якого також він був одним з перших основників. Поруч стоїть Українське Релігійне Товариство Свята Софія, у якому д-р Роман Осінчук був головою Патріярхого Фонду, з якого сьогодні вже також користає наша УК-Церква в Україні. Крім згаданого, покійний мав культурно-громадські й політичні зацікавлення. Довголітній активний член Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку, член Українського Інституту Америки й член інших організацій та установ.

І у всіх організаціях й установах, в яких д-р Осінчук був активним членом, залишив слід довгих, довгих годин виснажливо-творчої праці і зусиль. Цей його незрівняно великий вклад праці ще не знайшов належної оцінки, яку необхідно і конечно треба буде зробити. Покійний заслуговує на окрему монографію, яка послужила б багатьом професіоналістам добрим прикладом, що можна бути водночас і добрим професіоналістом і служити українській громаді, українському народові. Звичайно, це вимагає зусиль і посвяти та менше часу для особистої розваги й іноді навіть для родини. Знаємо, що серед лікарських професіоналістів небагато є цього покрою одиниць, яким був покійний Роман Осінчук.

Коли мова про опрацювання окремої монографії, то на мою думку цією справою повинні зайнятись названі організації: НТШ, Українське Лікарське Товариство, Українське Патріярхальне Товариство, Українське Релігійне Товариство Св. Софія. Це був би справжній пам'ятник для покійного Романа Осінчука, пам'ятник, що переходив би з роду в рід.

Варто згадати, що св. п. Р. Осінчук старався принаймні дещо з цього, що він робив і творив, а зокрема, що він творив на рідних землях, занотувати у своїх фраґментарних спогадах. Таку працю Р. Осінчук підготовив і вона невдовзі повинна з'явитися заходами НТШ. Це також буде вагомий причинок до історії боротьби українського народу за його незалежність.

Св. п. д-р Р. Осінчук дожив патріяршого віку. Своїм довгим життям він нікому не надокучив і не змарнував ані хвилини вільного часу. Знаємо, що багато людей доживає довгого віку, але дуже часто після їхньої смерти скоро зникають вони з пам'яті. Та не св. п. д-р Р. Осінчук: його надбання, його праця, все говоритиме про нього, як одного з непересічних синів великого українського народу, який віддав усі свої вмілості у різних ділянках професійного, наукового, релігійно-церковного і політично громадського життя.

Д-р Роман Осінчук залишився у пам'яті людиною високої і шляхетної культури. Був добрим лікарем, який лікував своїх пацієнтів не тільки ліками, але приязним словом, корисною порадою. Був приємний і милий у товариському житті, — людиною глибокого відчуття, знав і відчував ієрархію вартостей суспільно-громадської, культурної, політичної й наукової праці. Це все він засвідчував багатогранною працею і шляхетними ділами.

Д-р Юліян Мовчан

,,ДВАНАДЦЯТЬ П'ЄС БЕЗ ОДНІЄЇ" — Д-РА І. ЧОЛГАНА

Для багатьох наших читачів у діяспорі не є новиною, що д-р Іларіон Чолган з Бруклину (тепер вже на емеритурі), є не тільки добрим лікарем, але також плодовитим літератором. Але перед тим, як дещо сказати про його недавно видану монументальну збірку п'єс — коротко дещо з його біографії.

Народився д-р Іларіон Чолган в 1918 році в Сапогові (по-українськи треба було б в Чоботі), Західня Україна. Гімназію закінчив у 1936 році в тодішньому Станиславові, сьогодні — Івано-Франківську, а медичні студії почав у Познані, які потім продовжував у Львові, закінчуючи їх 1944 році у Відні.

Після п'ятирічної спеціялізації в акушерстві та гінекології в американських лікарнях, д-р Чолган відкрив приватну практику в Ню Йорку. Він є членом Українського Лікарського Т-ва Північної Америки, Американської колеґії акушерства, гінекології, хірургії та інших.

Почав друкуватися І. Чолган у львівських ,,Вогнях" та літературному журналі ,,Дажбог" у 1935 році. Його оповідання ,,Гуцульська Венера" було відзначене на літературному конкурсі ,,Діла" в 1937 році, а оповідання ,,Ясна мелодія" здобуло другу нагороду на літературному конкурсі журналу ,,Наші Дні" у Львові 1942 року. Але головним літературним жанром та ділянкою мистецтва, що найбільш цікавить Чолгана, є драма і театр. Правдоподібно в цьому дуже позитивну ролю відіграв факт його дружнього контакту на еміґрації в Австрії та Німеччині з передовими мистцями і діячами театру того часу Йосипом Гірняком та Вол. Блавацьким. Тому, вже в 1946 році в театральній студії Й. Гірняка було виставлено такі його п'єси як ,,Замотеличене теля", ,,Блакитна авантура" та ,,Сон української ночі", а в 1948 році — п'єса ,,Мамай-І".

В українській літературі Іларіон Чолган відомий під псевдонімами І. Алексевич (драматичні твори), В. Нагглоч (проза) та І. Головацький (репортажі та критика).

І ось, перед нами добре видана — вже під його справжнім прізвищем — збірка одинадцяти п'єс. Передмову до неї написав відомий наш театральний критик та історик проф. Валеріян Ревуцький. Що це за п'єси? Що подає або висвітлює у них наш колеґа-лікар Іларіон Чолган?

Перша п'єса, якою починає свою збірку автор і яка була виставлена в Ляндеку (Австрія) в ,,табірний час" (або як ще інакше дехто називав — в часах ,,таборових республік") нашої скитальщини була п'єса ,,Замотеличене теля". Автор дав п'єсі підзаголовок — ,,Замасковане літературно-театральне кабаре, але кабаре як він пише — це щось менше, інтимніше за рев'ю з галасливою музикою, яскравим освітленням та кольоровими лаштунками. Насправді, ,,Замотеличене теля" не — рев'ю, а пародія на рев'ю. Це була гра або забава в театр, бо, як він додає, ,,в театр можуть бавитися аматори або початкові актори, але бавитись у театр — грати пародію театру, можуть також і великі автори". У цій п'єсі головні ролі виконували Йосип Гірняк та Олімпія Добровольська.

Два роки пізніше тодішній адміністративний директор театральної студії — відомий видавець та мовознавець Богдан Романенчук у порозумінні з Йосипом Гірняком звернулися до Чолгана з побажанням написати ,,щось нове". І так, незабаром з-під пера нашого лікаря і драматурга появилася на світ п'єса ,,Блакитна авантура" — еміґрантський фільм — водевіль. У рецензії на гастролі театру-Студії в Баварії, Юріх Шерех (він же Шевельов) писав про цю п'єсу так: ,,За стрижень править наскрізний (?) герой, який водночас становить собою сатирично насвітлений тим сучасної (і не тільки сучасної) української дійсности. В ,,Блакитній авантурі" — це тип української людини — еміґраційного Хлєстакова (герой одного з творів М. Гоголя — ЮМ) — самозакоханого брехуна".

Але поступово прийшов час також на п'єсу, в якій головну ролю грав великий майстер — Йосип Гірняк. І цією п'єсою стала знову п'єса того ж автора Іларіона Чолгана під назвою — ,,Сон української ночі". Вперше вона була виставлена в тому ж Ляндеку 10-го жовтня 1946 року і це був початок тріюмфального походу Йосипа Гірняка по-українських сценах у ролі Мамая. Відомий театрознавець (і сам драматург) І. Костецький, побачивши вис

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Жила

МОЖЛИВІСТЬ УСВІДОМИТИ МИНУЛЕ

I.

Володимир Барагура, ,,Воєнні переживання сірої людини" (спогади з Другої світової війни), Видавництво ,,Свобода", Ню Йорк — Джерзі Сиmі, 1991, 147 ст., 15 дол.

За останні роки українська мемуаристика в розсіянні постійно зростає і чимраз більше здобуває симпатії читачів. Не викликає заперечення і той факт, що сучасні українські мемуаристи значно піднесли майстерність своїх творів, збагативши їхній зміст і форму викладу. Чимало причинився тут і Володимир Барагура, а його ,,Як я став журналістом" (1989), і останньо ,,Воєнні переживання сірої людини" заклали міцні основи під її дальший розвиток. Мемуаристика, виходить, складний жанр. Вона має свої внутрішні закони, порушення яких, коли не спотворює змісту, то надає йому небажаних відтінків, або утруднює його сприймання. Проте не всі закономірності цього жанру уже розкрито й належно вивчено. Тому в більшості випадків приходиться авторам покладатися на свою інтуїцію, щоб уловити істину, передбачити наслідки, спираючись на свій досвід і знання.

В. Барагура свідомий цього і тому в рецензованій книзі вже на початку своїх ,,вступних міркувань" цитує афоризм Богдана Лепкого: ,,Не бійтесь споминів". Тут же він пише: ,,Хоч вони (спогади — В. Ж.) не мають повної документальної вагомости, бо здебільша не розпоряджають датами, цифрами, письмово зафіксованими й урядово потвердженими фактами (людська пам'ять недосконала, а тільки одиниці вели систематичні записки-щоденники), то... вони незаступні, як єдині дані. А втім, якщо б, (наприклад), навіть пощастило зібрати потрібні документальні дані до української історії під час Другої світової війни, спогади, як їх доповнення, необхідні, бо вони вкладають душу, кипуче життя в мертві факти. Деякі прояви життя й події були б неясні і незрозумілі без пізнання їх генези, яка часто може бути досягнена тільки з допомогою спогадів". У наш час, до речі, навіть дослідники придають велику увагу т. зв. мовленій історії. Її пильно збирають, утривалюючи на звукозаписних стрічках. Відділи цієї історії існують при багатьох університетах і науково-дослідних установах.

Ці спогади, — пише автор, — не претендують ні на джерельність, ані на документальність. ,,Їх ціль — з одного боку відсвіжити воєнне лихоліття в пам'яті людей, які пережили його на 'власній шкірі', з другого боку познайомити з ним людей, які безпосередньо його не зазнали, але бажали б довідатися про нього й пережити його бодай уявно не з сухих праць дослідників, але з переживань самовидця".

,,Воєнні переживання сірої людини" складаються з чотирнадцятьох менших і більших розділів: ,,Вступні міркування", ,,Передвісники грози", ,,Увертюра до німецько-польської війни", ,,Блискавковий розвал Польщі", ,,'Визвольники' й утеча", ,,У пошуках пристановища", ,,Краківські часи — перша еміґрація", ,,Поворот на батьківщину", ,,Життя в прифронтовій смузі", ,,Між фронтом і партизанами", ,,Відень перед большевицькою окупацією", ,,Тривожні дні Відня", ,,Большевики заставляють пастку — накльовується можливість виїзду" й ,,Доля усміхнулася нам подвійно".

Написані вони в формі мистецького репортажу, перетиканого 'сміхом крізь сльози', інколи 'шибеничним гумором' та забарвленого особистими почуваннями, додаючи до дійсности крихту вигадки, або перепускаючи реалізм життя через призму авторової уяви". Цей останній засіб ні трохи не вплинув від'ємно на правдивість зображених фактів і подій. Він їх вірніше оживив, зробив більш цікавими, більш соковитими та просякнутими ,,особистим почуттям людини, яка була їх учасником".

Події навіть до початку війни змальовані тут чітко і згущено. Вони прикрашені описами настроїв польського громадянства. Наприклад, польські демонстрації в Стриї, що їх так кольоритно описує автор. Цікаво відображені тут і картини побутового і шкільного життя в Яворові: ,,назверх життя йшло нормально, але відчувалося передгрозовий настрій".

Перше страхіття війни пережив автор в селі Волчицовичі, коли ,,одного вечора світляні ракети, скинені німцями на парашутах ярко освітили терен". Пронісся і ,,далекий гул літаків і глухий грохіт та гупання гармат, що робили несамовите враження". Ще страшніше виглядали наслідки війни, що їх вперше побачив автор в Судовій Вишні: ,,скривавлені, посинілі, опухлі трупи вояків у польській уніформі, деякі з відірваними головами, розпанаханими животами, розкиненими частинами тіла. Лежали теж побиті і поранені коні, розторощений обоз, виведені з ладу гармати, розкинені кулеметні гнізда".

Війна не тривала довго, 17-го вересня 1939 року, на підставі німецько-совєтського договору про відступлення Західньої України большевикам, Червона армія перейшла східні кордони Польщі. Для багатьох українців створилася велика непевність ситуації — залишатися чи втікати на Захід. Автор і його наречена вирішили втікати, думаючи, що швидко повернуться. Але так не сталося, ,,як це ми наївно думали, — пише автор, — покидаючи рідні пороги. Ми з Марусею вирішили звінчатися". Вінчання відбулося в монастирській каплиці СС Василіянок на Засянні.

Восени, шукаючи виходу з ситуації, В. Барагура відбув небезпечну поїздку ровером до Коросна, розшукуючи табір українських біженців. Табір він розшукав, але гнітюче враження заставило його негайно ж повернутися на старе місце в селі Гнатківцях. Проте брак будь-яких перспектив у селі таки заставив молоде подружжя переїхати до Кракова й піти в першу еміґрацію. Дістати працю там було дуже трудно, бо різні ,,посади були обсаджені нашими людьми, заанґажованими в політично-партійній діяльності... або й пов'язаних родинними вузлами чи знайомствами серед 'впливових кіл'". Працю автор таки дістав в дирекції залізниць. Перебуваючи тут в польському середовищі, він уважно і спостережливо приглядався до німецько-польських відносин, які мимоволі нагадували йому знущання польських уланів і поліції над українцями під час пацифікації Галичини. Він пише: ,,Наших активних громадян били до смерти, а наш культурний і економічний доробок нищили доцenту та пускали з димом. Справді, історія інколи дає болючу лекцію"... Були тут і сумні моменти — смерть і похорон Богдана Лепкого при великому здвизі народу, смерть політично-громадського діяча, журналіста-публіциста, редактора й письменника, адвоката д-ра Осипа Назарука. Турбувало його і жидівське ґетто: ,,ходили чутки, що жидів вивозять у якісь невідомі місцевості,... що, як пізніше показалося, мало назву концтаборів та 'камер смерти'".

Закінчення буде.

„Дванадцять...”

(Закінчення зі стор. 2)

таву в лютому 1947 році писав: „З дальших вистав театральної студії Йосипа Гірняка, що їх бачили наші глядачі, „Сон української ночі” слід розцінювати як подію, яка переростає межі студійної праці. Річ, що має сюжетом мандрівку традиційного українського персонажу — чумака Мамая — навколо світу від початку визвольних змагань до наших днів, належить перу талановитого молодого автора І. Алексевича. Жанр її — казка — каруселя — є успішною спробою розгорнути на сцені ґротескове видовище з використанням музики, танку, фільмової композиції, з поєднанням сатири, пародії і традиційних форм старовинного театру. Легка форма видовища ховає в собі, проте, глибоку думку. І тут варто з усією виразністю підкреслити, що автор і режисер дають цю думку з кону засобами чистого театру”.

„Сон української ночі” тішився найбільшою популярністю і любов'ю в глядача. Про це свідчить те, що ставили його аж 53 рази.

На провесні 1948 року артист Вол. Блавацький звернувся до автора з пропозицією написати нову п'єсу для його театру. Так постала комедія „Діти Дажбога”. Як він пише в своїх коментарях, „на надхнення не треба було чекати: ситуації лізли на папір одна перед одною”.

„Загублений скарб” — це п'єса про 1945—1950 роки — роки кінцевих жахів війни, тривог, репатріяцій, інфляцій грошових банкнотів і людських гідностей... Головним мотивом п'єси є ідея загубленого скарбу. Скарбу, що його вивіз професор Музейний із Замріяної Балки з України. Скарбу, що має лучити нас символічно з рідним краєм.

Хоч у збірнику читачі знайдуть більше п'єс, проте ми коротко згадали лише деякі аби мати уяву, які проблеми або питання найбільш захоплювали їхнього автора. А також подали думку про його творчість деяких відомих знавців театрального мистецтва та критиків, які дали досить високу оцінку драматургічній творчості Іларіона Чолгана. Автор вважає великим щастям, що його п'єси ставили і грали в них дві найбільші постаті українського театру в половині XX століття — Йосип Гірняк та Володимир Блавацький. І дійсно: виконуючі головні ролі клясиків світової драматургії в харківському театрі „Березіль” та львівському оперному театрі, Гірняк та Блавацький напевно не побажали б витрачати свого дорогоцінного часу та таланту якби знали, що п'єси Чолгана не знайдуть відповідного зацікавлення серед глядачів. На щастя, і глядачі були задоволені виставами, і їх виконавці були раді виконувати їх ролі.

Для бажаючих набути збірку можна звертатися на адресу автора: Dr Hilary Cholhan, 8324 4th Ave., Brooklyn, N. Y. 11209.

СПИСОК ДЕРЖАВ, ЩО ВИЗНАЛИ УКРАЇНУ

(За станом на 20-го січня 1992 року)

/в/ — визнання державної незалежности

/д/ — встановлення дипломатичних відносин

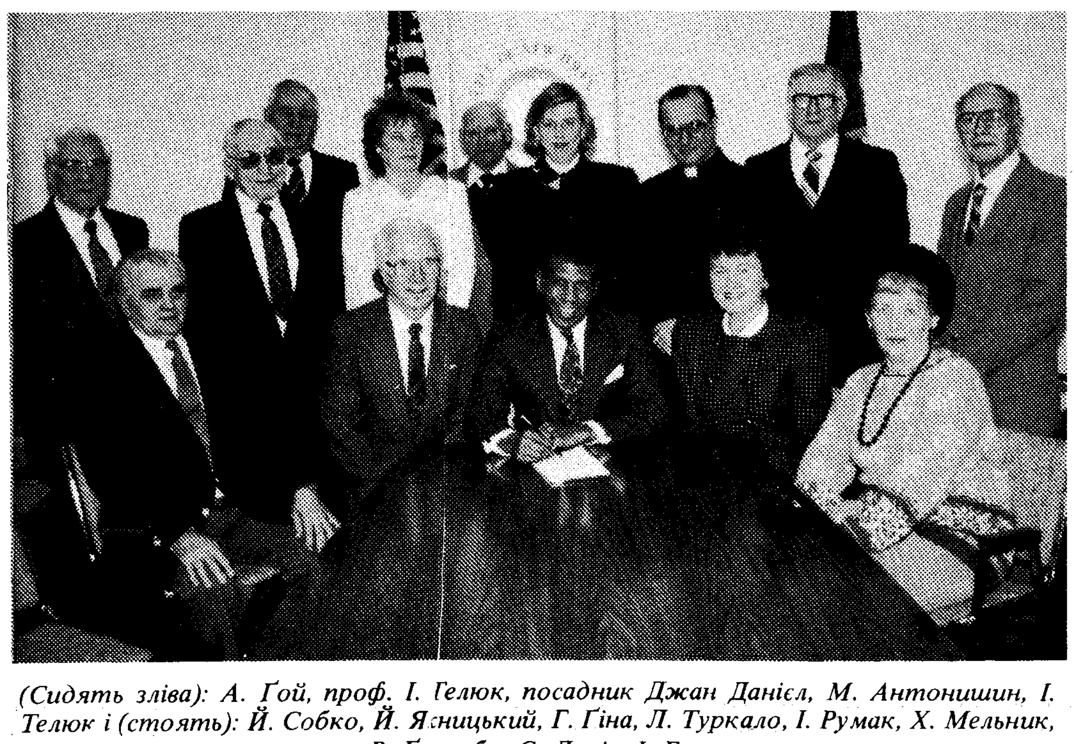
1. Польща .... /в,д/
2. Канада .... /в/
3. Угорщина .... /в,д/
4. Литва .... /в,д/
5. Латвія .... /в/
6. Росія .... /в/
7. Болгарія .... /в,д/
8. Естонія .... /в/
9. ЧСФР .... /в/
10. Швеція .... /в,д/
11. Хорватія .... /в/
12. Словенія .... /в/
13. Туреччина .... /в/
14. Монголія .... /в/
15. Швайцарія .... /в/
16. Арґентіна .... /в,д/
17. Норвегія .... /в/
18. ЗСА .... /в/
19. Ізраїль .... /в,д/
20. Мальта .... /в/
21. Афганістан .... /в/
22. Німеччина .... /в,д/
23. КНДР .... /в,д/
24. Франція .... /в/
25. Японія .... /в/
26. Італія .... /в/
27. Беларусь .... /в,д/
28. Казахстан .... /в/
29. Грузія .... /в/
30. Вірменія .... /в,д/
31. Куба .... /в/
32. Китай .... /в,д/
33. Чілі .... /в/
34. Австралія .... /в,д/
35. Республіка Корея .... /в/
36. Мозамбік .... /в/
37. Індія .... /в,д/
38. Сієра-Леона .... /в/
39. Бразілія .... /в/
40. Уруґвай .... /в/
41. Єгипет .... /в/
42. Азербайджан .... /в/
43. Киргизстан .... /в/
44. Таджикістан .... /в/
45. Узбекістан .... /в/
46. Туркменія .... /в/
47. Молдова .... /в/
48. Перу .... /в/
49. Тайланд .... /в/
50. Іран .... /в/
51. Коста-Ріка .... /в/
52. Камбоджа .... /в/
53. Данія .... /9/
54. Туніс .... /в/
55. Великобрітанія .... /в,д/
56. Греція .... /в,д/
57. Малайзія .... /в/
58. Йємен .... /в/
59. Судан .... /в/
60. Оман .... /в/
61. Ляос .... /в/
62. Бельгія .... /в/
63. В'єтнам .... /в/
64. Алжір .... /в/
65. Банґлядеш .... /в/
66. Індонезія .... /в/
67. Марокко .... /в/
68. Савдійська Арабія .... /в/
69. Ірляндія .... /в/
70. Ірак .... /в/
71. Мехіко .... /в,д/
72. ОВЛ .... /в/
73. Лівія .... /в/
74. Фінляндія .... /в/
75. Португалія .... /в/
76. Сінґапур .... /в/
77. Еспанія .... /в/
78. Ліван .... /в/
79. Іорданія .... /в/
80. Етіопія .... /в/
81. Ґвінейська Республіка .... /в/
82. Австрія .... /в/

Міністерство Закордонних Справ України подало, що до 21 січня ц.р. 89 держав визнало незалежну Україну; останньою була Ямайка. З 19-ма державами вже укладено угоду про дипломатичні відносини. 21 січня таку угоду укладено з Монголією та Іраном.

З тих держав, що визнали незалежність України, 10 — колишні республіки "СССР", 22 країни Европи, 24 країни Азії, 12 країн Африки, 14 країн з обох Америк і Австралія. Загалом понад половина країн світу вже визнала незалежність України. В зв'язку з цим Уряд України прийняв рішення про значне збільшення складу МЗС України — на 240 працівників, або з 153 до 393 співробітників. В Україні чекають приїзду міністра закордонних справ Франції вш. п. Ролана Дюма з великою делеґацією радників та експертів. Цими днями відбулися переговори з делеґаціями ЗСА з питань озброєння. Небавом делеґація України братиме участь в усіх переговорах про виконання угод щодо роззброєння, укладених колишнім СССР.

(ПСУ)

Свято державности в Ню Гейвен

(Сидять зліва): А. Ґой, проф. І. Гелюк, посадник Джан Данієл, М. Антонишин, І. Телюк і (стоять): Й. Собко, Й. Яхницький, Г. Ґіна, Л. Туркало, І. Румак, Х. Мельник, о. Р. Ґолемба, С. Данів, І. Буцяк.

Цьогорічні святкування Української Державности в Ню Гейвен відбулися в дещо зміненій формі, з огляду на знаменитий історичний факт, що Україна є незалежною державою.

У вівторок, 21-го січня ц. р., представники громадських організацій зібралися в конференційній залі Міської управи, де посадник міста Джан Данієл підписав проклямацію.

У цій щорічній церемонії взяли участь: о. парох української католицької церкви о. Роман Ґолемба, від місцевого Відділу УККА — проф. І. Телюк з дружиною, І. Румак, Г. Ґіна і А. Ґоюк, Л. Туркало — члени української православної громади, Пласту і Руху — Х. Мельник, 108-го Відділу СУА — М. Антонишин, ООЧСУ — С. Данів, СУМА — Й. Собко, УНД — І. Буцяк, „Провидіння” — Й. Яхницький.

Проф. І. Телюк представив посадникові всіх присутніх і в короткому слові підкреслив, що цьогорічні святкування Дня Української Незалежности відбуваються в часі, коли Україна є вільною державою. Свято Державности включає нові фундаментальні акти. Крім дати 22-го січня 1918 і 1919 років включений акт з 24-го серпня 1991 року і референдум 1-го грудня 1991 року, що стало найсвітлішим днем, бо тоді народ України вперше демократично і недвозначно проголосував за самостійну державу.

Посадник міста у своєму виступі нагадав, що вже понад 37 літ в місті Ню Гейвен відбуваються відзначення Дня Української Незалежности 22-го січня підписанням проклямації і вивішенням національного українського прапора на щоглі міської управи.

На закінчення зустрічі о. Р. Ґолемба подякував посадникові за його співпрацю з українською громадою, а Христя Мельник, що недавно повернулася з України, поінформувала посадника про теперішний стан в Україні.

Тому що український національний прапор 22-го січня 1955 був вперше вивішений в ЗСА у місті Ню Гейвен, нюгейвенська громада плянує його передати до державного музею в Києві. Посадник виявив велике зацікавлення у такій передачі прапора представникам Українського уряду. В день 22-го січня на площі в центрі міста ще повівав перший прапор. Його буде замінено новим, якого сподіваємось одержати з України.

Дня 26-го січня вечером в церковній залі св. Михаїла відбулася святочна академія, присвячена Державності України. Свято започатковано українським національним гимном, відтак виступив проф. І. Телюк, Андріяна Мельник, випускниця „Рідної Школи” відчитала проклямацію посадника міста Ню Гейвен. Головний доповідач, мґр. Мирон Мельник, директор „Рідної школи”, в аналізуючій формі пов'язав події і державні акти 1918 і 1919 років з новими актами і теперішними подіями в Україні, що присутні вислухали із великим зацікавленням.

В мистецькій частині академії виступив молодий піяніст Віктор Марків, який із чуттям виконав 2-ий прелюд сонати Сергія Рахманінова, і І-шу частину сонати Александра Скрябіна, як також, з бравурою, сонату Людвіка Бетговена. Йосиф Собко, член управи Відділу УККА, з чуттям продеклямував дві власні поезії: „Прапор” і „Не забуть Юних Днів”. Свято закінчено відспіванням Франкового „Не Пора”.

В неділю, 26-го січня, в обидвох церквах, українській католицькій і українській православній, відслужено Служби Божі в намірені українського народу.

З церкви св. Михаїла зорганізовано, з прапорами, взяли участь: Пласт і СУМА, ветерани УПА, ветерани І-шої Української Дивізії УНА і вперше ветерани Американської Армії, які недавно відновили свою станицю. Після богослуження зроблено знимку всіх уніформованих учасників, що стало своєрідною історичною подією в Ню Гейвені.

30-го січня в Гартфорді, столиці стейту Коннектикат, відбулося підписання проклямації ґубернатором Ловеллом П. Вайкором, як також проклямації Стейтової Асемблеї, запропонованої сенаторами Джаном Б. Ларсоном, 3-го дистрикту, і Джосифом Г. Гарпером, 6-го дистрикту.

І. Т.

Відкрилися...

(Закінчення зі стор. 1)

доставив олімпійський смолоскип, запалений у Греції, став знаменитий французький футболіст Мішель Плятіні.

Церемонія офіційного відкриття Олімпіяди тривала кілька годин, але ще до її закінчення відбулися перші спортові змагання в рамках Олімпіяди — поєдинки гокейного турніру. Збірна Канади з трудом перемогла господарів Олімпійських Ігрищ, дружину Франції з рахунком 3:2. Збірна СНД „Об'єднана команда”, легко перемогла опір швайцарців. Рахунок тієї зустрічі — 8:1. Збірна Чехо-Словаччини перемогла норвежців — 10:1.

В неділю стали відомі перші володарі золотих медалів Олімпіяди. На лижній дистанції 15 км перемогу здобула представниця „Об'єднаної делеґації” Любов Єґорова. 26-літня спортсменка з Санкт Петербурґу на 9.1 секунди випередила сильну фінську конкурентку Маріют Люккарінен, показавши час 43 хв. 39 сек. Третє місце і бронзову медалю завоювала ще одна представниця СНД Єлєна Вальбе. На четвертому місці — видатна лижниця Раїса Сметаніна.

У неділю були також розіграні нагороди у з'їзді серед чоловіків. В цьому змаганні найкраще виступили спортсмени Австрії. Перше місце зайняв Патрик Ортліб, показавши час 1 хв. 59.37 сек. У стрибках із 90-метрової скічні австрієць Ернст Фетборі здобув золоту медалю. Ігрища продовжуватимуться до 23-го лютого.

І музика...

(Закінчення зі стор. 1)

При нагоді розвинення своїх плянів О.Горностай інформує, що тепер він буде працювати в київському телебаченні. Від нього довідуємося також, що перший канал з Києва передав на цілу Україну, а тепер працює вже другий канал російською і українськими мовами.

У Чернівцях є два канали з Києва українською мовою, а до того місто Чернівці додає льокальні інформації українською мовою. Там працює дві дикторки і один диктор.

Як бачимо із тих інформацій, українське телебачення стає на щораз сильніші ноги і поступову змінюються тепер працівники, а з ними і мова передач. Використання легкої популярної музики в цих програмах — це одне із завдань молодих ентузіястів телебачення, а підсилення їх ще відповідними українськими текстами змінить напевно обличчя програм з України, а може в іншому розумінні також з Канади.

Ось ще одна ділянка у якій завважується бажання співпраці, виміни досвідом, матеріялами, а передусім взаємного порозуміння. А нам здається що зародком цього всеукраїнського порозуміння і виміни на музично-телевізійному полі була таки перша „Червона Рута” у Чернівцях.

ПІСЛЯ ТОГО, ЯК ІРАК відкинув запронований ООН плян контролі над іракськими воєнними підпрємствами, Рада Безпеки вирішила залишити в силі міжнародні економічні санкції проти Іраку. Багдад також вперто не виконує своєї обіцянки щодо репатріяції кувайтських громадян, вивезених до Іраку під час окупації Кувайту.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Джерзі Сити, Н. Дж.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в суботу, 15-го лютого 1992 р., о год. 3-ій по пол. в залі Українського Народного Дому

90-92 Fleet Street, Jersey City, N.J.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати. та по два делеґати наступних Відділів:

25, 70, 170, 171, 213, 275, 281, 286, 287

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Ствердження правосильности зборів
3. Вибір Президії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово членів Головного Уряду УНСоюзу
9. Плян праці на біжучий рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

У нарадах візьмуть участь:

Володимир Сохан, головний секретар УНС
Олександер Ю. Благітка, головний касир УНС
Романа О. Гадзевич, головна радна УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Володимир Білик, голова

Галина Гаврилюк, секретар **Дозя Дубей, касир**

ПРИЗНАННЯ І ПОДЯКА

Фонд допомоги дітям Чорнобиля висловлює признання і подяку установам і особам, які останньо допомогли Фондові придбати важливу і конечну апаратуру та засоби для аналіз, досліджень і лікувань недуг викликаних наслідками чорнобильської катастрофи. Ця допомога уможливлює вивінування новочасним устаткуванням Діточої Спеціялізованої Лікарні у Львові.

В першу чергу складаємо подяку Головній Управі Союзу Українок в Америці за закуп хемічного аналізатора крови за 40,000 долярів і аналізатора газів крови за 26,140 долярів.

Каліфорнійському відділові Фонду за суму 12,000 долярів на постачання реаґентів, без яких праця на новочасних апаратах не є можлива;

Відділові Фонду в Коннектикат за суму 10,000 долярів на ту саму ціль;

Філії Фонду в Стемфорді за збірку 4,000 долярів на коаґулятор плязми крови, куди увійшов також дар Марти Андріюк з доходу її концерту-бенефісу;

Подружжю д-ра Олександра і д-р Дарі Андріюків за гематологічний апарат Култера і центрифугу крови вартости кілька тисяч долярів;

Українській танцювальній групі „Веселка” під проводом Олі Наґорської за дар 8,000 долярів на спецефічний апарат;

Д-рові Андрієві Баранові і його дружині Єлисаветі за закуп ехо-кардіограму вартости 3,600 долярів в пам'ять покійного батька д-ра Остапа Барана;

Одночасно Фонд дякує всім жертводавцям, що склали більшім чи менші суми, включно з гуртком новачок з Нюарку, який зібрав між собою 253 доляри.

Список усіх пожертв знаходиться в бюрі Фонду і буде представлений на загальних зборах.

Тільки завдяки загально громадській допомозі наш Фонд може сьогодні здійснювати таку важливу акцію. Та допомога важлива особливо сьогодні, коли Україна розвивається, щоб стати в народів вольних колі. Поет Олег Ольжич ще більше як пів сторіччя тому писав: „Держава не твориться в будуччині. Дежава будується нині”, — і нам радісно спостерігати, що ця свідомість охоплює й українські серця в діяспорі.

Щераз дякуємо всім.

Д-р Володимир Гординський
Віцепрезидент Фонду

Українське Лікарське Товариство Північної Америки

ділиться сумною вісткою, що в п'ятницю, 31-го грудня 1991 р. упокоїлася в Бозі

бл. п. мґр

Ірина Городиловська
(з роду Бурків)

член Відділу Іллінoй та визначна громадська діячка

В сороковий день смерти складаємо родині глибокі співчуття.

Управа УЛТПА
Відділ Іллінoй

Ділимося болючою та сумною вісткою з родиною, приятелями та знайомими, що 3-го лютого 1992 р. по довгій та тяжкій недузі з волі Всевишнього відійшов у вічність на 91-му році життя в Торонто, Канада

наш найдорожчий

МУЖ, ТАТО, ДІДО та ПРАДІДО

бл. п. д-р мед.

ГРИГОРІЙ ШИМАНСЬКИЙ

дійсний член НТШ, засновник Українського Лікарського Т-ва в Канаді, співзасновник дому Івана Франка для старших, уроджений 25-го січня 1902 р. в Новому Любленці.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в українській католицькій церкві св. о. Миколая при вулиці Квін в Торонто.

Тлінні останки зложено на цвинтарі Park Lawn **в Торонто 6-го лютого 1992 р.**

Похоронні Служби Божі відправив Преосвященний Владика Ізидор Борецький в співучасті численних всечесніших отців парохії св. о. Миколая, та інших церков Торонто та околиці.

З глибоким смутком залишив:

дружину — ІРИНУ
доньки —
ДАРІЮ ЕЛИЇВ з мужем
і внуками — ВІРУ, МАРТУ, ОЛЕКСАНДРУ, ЮРІЯ, ПЕТРА з родинами ЕЛИЇВ
та БОГДАННУ МАЦЬКІВ з мужем та внуками ХРИСТИНУ, МАРТУ, ОЛЕНКУ
та правнуків — ТАМАРУ, ОЛЕНКУ, ТИМКА, МИХАСЯ, КАТРУСЮ І МАТЕЙКА

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Наталії Шараневич

складаємо даток у висоті 50 дол. на ФОНД УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ім. М. ШАШКЕВИЧА у Перемишлі.

Родині покійної висловлюємо наші найщиріші співчуття.

Сакраменто, Кал. **Слава та Богдан СТОРОЖУКИ**

ВЧЕНІ ДОСЛІДИЛИ, що зменшення денного споживання солі на 3 грами знижує можливість серцевих захворювань на 16 відсотків.

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

з подякою потверджує наступні вплати на потреби Пласту в Україні й інших краях, де організується Пласт.

Список ч. 3: квітень — грудень 1991:

$5000.00 — Пластова станиця Денвер;
$2744.12 — Пластова станиця Йонкерс
$2500.00 — Пластова станиця Джерзі Сиrі;
$2478.25 — Марійка Гельбіґ (Scope Travel);
$1600.00 — Фундація Ценко — Добро Творити;
$1500.00 — КПС Австралії (австр. дол.);
$1200.00 — УПС Австралії (австр. дол.);
$1000.00 — Володимир і Анна Рак;
$804.00 — Людмила Дармограй;
$750.00 — Володимир Базарко;
$565.00 — Пластова станиця Боффало;
$505.00 — д-р Юрій і Аврелія Слюсарчуки;
по $500.00 — Пластова станиця Едмонтон (кан. дол.), д-р Олександер і Дарія Якубовичі, 10-ий Курінь „Чорноморці";
$400.00 — Український Фестиваль ЗСА;
$350.00 — Пластова станиця Міннеаполіс;
по $250.00 — Курінь „Буриверхи", д-р Любомир і Роксана Кузьмак;
по $200.00 — Пластова станиця Сиракюзи, Комітет Суспільної Опіки при УККА в Клівленді, д-р Ярослав і Ярослава Панчук, Тарас Шепелявий;
$181.92 — д-р Орест Гаврилюк;
$170.00 — д-р Микола Ценко;
$150.00 — Табір юначок „Коріння України" — **Новий Сокіл;**
$140.00 — Юрій і Романа Фіґач;
по $100.00 — **Володимир Бойкович, Анна Заклинська,** Любомир Курилко, Юрій і Мира Оришкевич, д-р Андрій і Рута Ріпецькі, **Ярослава Рубель, Атанас Слюсарчук;**
по $50.00 — **Дарія Витанович, Василь Воронка, Дамян Кордуба,** Аня Літинська, **Марта Пришляк-Мостович, Ярослав Пришляк, Ольга Середа;**
$35.00 — Надія Гафткович;
по $30.00 — **Ярослав Козак, Ляриса Музичка, Леся Храплива-Щур;**
по $25.00 — Юлія Войчишин, Марко і Рома Ґудзяки, Христина Ковч, Наталія Коропецька, Микола Курчак, Олександер Марченко, д-р Ярослав Падох, Петро Пришлюк, д-р Василь Саляк, Валентина Чудовська, Оксана Фаріон;
по $20.00 — Андрій Базарко, Емілія Войнарівська, Софія ДеФранко, Тарас Дурбак, Юліян Павлишин, Любомира Пежанська, Ярослав і Ольга Ткачук, Володимир і Богдання Ярош;
$17.00 — Ярослав Штойко;
$15.00 — д-р Микола Григорчук;
$13.00 — Стефанія Гарас;
по $10.00 — Христина Болюбаш, Ярослав Заставний, Микола Зіняк, Божена Іванусів, Марта Ковч, Любомир Колтунюк, Марія Комарницька, Володимир Куліш, Володимир Лучкань, Ольга Хадай, Люба Цегельська, Ольга Чмола, Галина Юник.

В пам'ять бл. п. проф. пл. сен. кер. Леоніда Бачинського:
$7000.00 .... Наталія Бачинська

В пам'ять бл. п. ст. пл. Ореста Бедрія:
$1000.00 — Орест і Оксана Бедрії;
по $100.00 — Меланія Банах, Адріян і Ліда Стецик, Марія Цимбаліста;
по $50.00 — Пласятова станиця в Кергонксоні, Данило й Оленка Кастелі, д-р Міляс і Дзвінка Лебедович, Зенко й Оля Савчук, Данило й Анна Слободян, Лідія Яців;
по $25.00 — Софія Бобяк, Микола й Ольга Василик, Михайло і Рома Галатин, Володимир і Магдалина Квас, Таня і Марта Паш, Емілія Реннер, Дарко і Ірка Сольчаник, Дарія Хухра, Юрій Хухра, Мирослав і Надія Шміґель;
по $20.00 — Софія Барусевич, Володимир Берізка, Богдан Винник, Роман і Стефа Гаврилюк, Богдан і Іванка Качор, Андрій Лесів, Наталка Савчук, Роксоляна Савчук;
$15.00 — Галя Хамула;
$10.00 — д-р Роман і Стефа Барановські, Михайло й Ольга Бодлак, Рената Винник, Бів і Льоля Савеські, Ольга Саллук, Іван і Аґнес Хоманчук;
$5.00 — Меланія Кокорудз.

З нагоди 88-их уродин мами, пл. сен. Дарії Витанович:
$100.00 .... Рута Галібей

В пам'ять бл. п. Ірини Гнатчук:
$25.00 .... д-р Орест і Анна Гаврилюки

В пам'ять бл. п. пл. сен. Володимира Ґноя, „Червона Калина":
по $100.00 — Петро і Людмила Дармограй, Ігор і Люба Дейкало, Богдан і Уляна Кобзар, Ярко й Оксана Сидорак;
по $50.00 — Мирон і Оля Гнатейко, Маріян і Марта Стасюк, Орест і Дарка Темницькі, Остап і Віра Тершаковець, Евген і Богдана Титли, Н/н;
по $30.00 — Лен і Вики Ейрес, Олег і Ліда Савків;
по $25.00 — Оксана Бачинська, Костик і Мирося Ваньо, Галка Гірняк, Юрій і Ліда Гук, Богдан і Дарія Колатало, Роман і Ірена Кравцеві, Ярослав і Ірена Куровицькі, Богдан і Галина Кутко, Роман і Галина Микита, Ігор Пришляк, Юрій і Аврелія Слюсарчук, Юрій і Наталія Струтинські, Богдан і Ірина Чайківські, Марта Шиприкевич;
по $20.00 — Марія Бакалець, Олег і Марійка Максимів, Роман Пиндус, Василь і Марійка Тершаковець, Ірина Цапар, Марія Шепарович;
$15.00 — Оксана Трабоко.

В пам'ять бл. п. мґра Петра Дармограя:
$50.00 .... Евстахія Гойдиш

В 60-ту річницю смерти бл. п. Ярослави Кліш:
$600.00 .... Неоніля Кліш

В пам'ять бл. п. Володимира Колця:
по $25.00 — Володимир і Діді Бутенко, д-р Богдан і Тамара Ґуран, Гриць і д-р Ліда Костинюк, Зенко й Ірка Онуфрик, Володимир і Ірма Пилишенко, Любомир і Люба Шміґель.

В пам'ять бл. п. проф. Івана Коровицького:
$100.00 .... д-р Теодозій Самотулка

В пам'ять бл. п. Марії Матковської:
$50.00 — Мирон і Уляна Бабюки;
по $25.00 — Христина Ковч, Іван і Марія Крамарчуки, Анастазія Смеречинська;
$15.00 — Леся Телеґа;
по 10.00 — Богданна Левицька, Роман Левицький.

В пам'ять бл. п. сен. д-ра Володимира Михайлова:
$500.00 .... Пластова Фундація

В пам'ять бл. п. Оксани Павлів:
$100.00 .... Анна Маріяні
$25.00 .... Ольга Павлів

В пам'ять бл. п. Володимири Савчинської:
$100.00 — Зірка, Марко й Петро Рудик;
по $50.00 — Ярослав і Іванна Клим, Марія Савицька;
$25.00 — ~~Надія~~ Попель;
$20.00 — Зенон і Дарія Ушак;
$15.00 — Анна Качмарська;
по $10.00 — Роман і Теодора Бриттен, Іван і Ольга Гірний, Василь і Ірена Іванчишин.

В пам'ять пл. сен. Галі Скорецької, „Ті, що греблі рвуть":
$50.00 .... Дарія Витанович
$25.00 .... Ярослава Яросевич

Замість квітів на могилу Начального Пластуна Юрія Старосольського:
$300.00 — Пластова станиця Баффало;
$250.00 — Петро й Іванка Ганкевичі;
по $200.00 — Степан і Надія Костик, Курінь „Веховинки";
$125.00 — д-р Теодор Залуцький;
по $100.00 — Володимир Базарко, Вячеслав Вишневський, Ігор і Рома Гайда, Іларіон Калиневич, Мира Оришкевич, Ярослава Оришкевич, д-р Юрій і д-р Анна Павлічки, Оксана Рак, Володимир і Анна Рак, Ю. і Л. Раковські, Мирон і Дарія Ярошевич, Курінь „Перші Стежі" Балтимор;
$50.00 — Нестор і Марта Базарко, Михайло Бажанський, Костик і Тереса Бень, Дарія Винників, д-р Орест і Анна Гаврилюк, Юрій і Дарія Ганушевські, Михайло й Алла Герець, Володимир Гнатківський, Марія, Наталія і Оксана Городецькі, д-р Микола Грушкевич, Володимир і Татяна Демчук, Іван Дитюк, Ольга Івасівка, Христина Карпевич, Ганна Коренець, Наталія Коропецька, д-р Дмитро Кострубяк, д-р Теодозій і Люба Крупа, д-р Трувор і д-р Христина Кузьмович, д-р Андрій і Лідія Лемішка, Василь Мисяк, Юрій Мончак, д-р Роман і Ольга Мороз, Василь і Стефанія Надраґа, Степан і Марія Паньків, Богдан і Квітка Пащин, Ірина Пежанська, Ярослав Пришляк, Мирослав і Галя Раковські, д-р Юрій і Аврелія Слюсарчуки, д-р Юрій Солтис, Іван і Уляна Сось, Іриней і Софія Темницькі, Тарас Хархаліс, Богдан і Христя Шипилявi, Юрій і Христина Ференцевич, д-р Олександер і Дарія Якубович, Евген і Ліда Яросевич;
$40.00 — Юрій Стиранка;
по $30.00 — Евгенія Косевич, Модест і Наталя Захарченко, Марія Комісар-Равич, Марта Луцька-Спира;
по $25.00 — Андрій і Леся Бігун, д-р Евген і Анізія Ґіль, Марія Даниш, Зенон Захарясевич, Модест Захарченко, родина Зінкевич, Микола Коропецький, Оксана Коропецька, Апольонія Книш, д-р Василь Ленцик, Валентина Лімонченко, Іван і Наталія Макаревичі, Володимир і Марта Матли, Іриней Прокопович, Володимир Процик, Ярослава Рубель, Марія Савицька, Ніна Самокіш, Микола й Ірена Ставничі, Нестор і Марта Терлецькі, Ігор і Наталка Фіґлюс, Дарія Чайковська, Евген і Марта Шморгун, Михайло й Олександра Юзенів, Марта Ярош;
по $20.00 — Аскольд Мосійчук, Юрій і Христя Навроцькі, родина Слета, Тамара Ставнича;
по $10.00 — Сергій Заполенко, Ксеня Йовик, Адріян і Соня Кармазин, о. Тарас Лончина і п. Ярослава, Володя Неділько, Тетяна Ставнича, Петро Фединський, Ярослав і Ліля Шавяк;
$5.00 — Н/н — Вашінґтон.

В пам'ять бл. п. Івана Фінков'ята:
$20.00 — Ляриса Музичка;
по $10.00 — Марія Глинська, Оля Опришко-Метюз, Іванка Опришко-Шепард, Христина Панасюк-Бараболяк, Катруся Стасюк-Сейтарідес, Люба Янович, Віра Янович-Соха;
по $5.00 — Марія Боса-Бандурка, Богдан Маланій, Марія Маланій-Бравн, Христина Маланій-Кембрік, Наталка Маланій-Процик, Наталка Панасюк-Петруска, Анетка Панасюк-Родейро, Богданна Стрихальська-Розлоґ, Ірена Стрихальська-Якунеч.

З нагоди вінчання пластунів Кіці та Іренея Юрчуків:
$25.00 .... Евдокія Блавацька

В пам'ять бл. п. мґра права Осипа Янкевича:
$250.00 — д-р Юрій і Аврелія Слюсарчуки;
$25.00 — Модест і Теодора Кузьмович;
$20.00 — Олена Кульчицька;
$15.00 — Богдан Луців.

Датки на спровадження пластунок з України на Школу Булавних, зібрали „Ті, що греблі рвуть":
$1495.00 — Плавня Ню Йорк;
$1000.00 — УНСоюз;
$750.00 — Курінь „Перші Стежі" — Чикаґо;
$500.00 — „Самопоміч" — Джерзі Сиrі;
$250.00 — „Самопоміч" — Нюарк;
$200.00 — „Самопоміч" — Ню Йорк;
$120.00 — Христина Навроцька;
$108.50 — Курінь „Верховинки";
по $105.00 — Галя Кутко, Ярослава Яросевич;
по $100.00 — Ліда Базарко, Таїса Бровар, Марта Возняк, Христина Возняк-Вовк, Рома Гадзевич, Людмила Дармограй, Марта Качмарська, Таня Кузич, Марія Савицька, Кредитівка СУМА — Йонкерс, „Самопоміч" — Гартфорд, „Самопоміч" — Рочестер, „Самопоміч" — Філядельфія;
$90.00 — Ляля Алиськевич;
$75.00 — Христина Дзюба-Бравн;
$60.00 — Марія Стефанів;
по $50.00 — Оксана Балтарович, Дзвінка Брикович, п-во Вітри (Канада), Іроїда Винницька, Наталія Возняк, Ярослав і Ярослава Герман, Стаха Гойдиш, Малина Дзюба, Ольга Козак, Ліда Крамарчук, Наталія Макаревич, Уляна Меллор, Православна Кооператива — Ню Йорк, Христина Савицька, Оксана Сидорак, Уляна Сось, Оля Ставнича, Марія Храплива, Марта Яцушко;
$30.00 — Марта Рудик;
$25.00 — Світляна Андрушків, Оксана Бачинська, Аня Гаврилюк, Іванна Городиська, Ольга Дзядів, Ганка Коринець, Стефа Кочій, Ольга Кузьмович, Оксана Лев, Христина Лисобей, Мотря Мілянич, Ірена Пежанська, Зірка Рудик, Неоніля Сасик, Олена Турула, Христина Ференцевич, Ірена Чайківська, Оленка Юрчук;
по $20.00 — Ліда Ганас, Людмила Коритко, Ірена Кравців, Марія Масюк, Уляна Старосольська, Галина Хамула, Ольга Федейко;
по $15.00 — Галина Крохмалюк, Люба Пежанська;
$10.00 — Іванна Кучер.

Головна Пластова Булава з подякою потверджує наступні датки на загальні потреби ГПБ:
$750.00 .... Володимир Базарко
$505.00 .... д-р Юрій і Аврелія Слюсарчуки

До дня 31-го грудня 1991 р. видано:
$30,120.99 .... на Пласт в Україні
8,038.81 .... на Пласт у Польщі
3,146.61 .... на Пласт в Чехо-Словаччині
2,878.25 .... на Пласт у Бразилії

ПОТРЕБА ІСНУЄ ДАЛІ! Просимо виставляти чеки на:
PLAST — UKRAINE і пересилати до:
Dr. George Slusarczuk
53 Bayberry Drive, Monroe, N.Y. 10950, U.S.A.

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — Б. Ф. Л. СК — 3:1
УСВТ „Ч. Січ" — „Ред Вол" СК — 1:3

Продовжуються ігри „Ню Джерзі Індор Ліґ" турніру у спортовій залі „Іґл" в Карлстадті, Н. Дж. В третій рунді змагань 16-го січня ц. р. футболісти „Ч. Січі" зустріли клюб „Е. Ф. Л.", з яким виграли вислідом 3:1. Переможні ґолі для „Ч. Січі" здобули: Павло Ільюю (2), Михайло Варянка і Щестю.

В четвер, 23-го січня, „Січовики" зазнали поразки з клюбом „Ред Вол" вислідом 1:3. Єдиного ґоля для нашої дружини здобув Павло Ільюю.

Склад „Ч. Січі": М. Хамуляк, В. Науменко, І. Паливода, М. Торій, П. Паливода, Б. Муніс, М. Варянка, Р. Василак, П. Мартин, Ф. Матіґню, С. Даник. Провідник і тренер Михайло Паливода.

УСВТ „Ч. Січ" (мол. юнаки) — Кенілворт (мол. юнаки) — 7:0
УСВТ „Ч. Січ" (мол. юн.) — В. О. „Торнейдос" (мол. юн.) — 1:4

Відбулися дальші розгривки турніру „Куґарс" в закритій залі середньої школи Савт Орандж. В неділю, 19-го січня, молоді „Січовики" розгромили своїх однолітків з міста Кенілворт високим вислідом — 7:0. В чергових змаганнях 26-го січня програли 1:4, хоч були кращими в грі, в якій у більшості володіли м'ячем. Після цих змагань юнаки „Ч. Січі" далі займають спільне друге місце в показнику табелі ігор з клюбом „Юніон Ленцерс", маючи досі 8:4 точок і 21:14 відношення ґолів.

Склад дружини юнаків: Б. Гарасим, І. Гартвик, А. Мандзій, Д. Колодій, І. Коремба, М. Макена, А. Нинка, Н. Нівс, Р. Вислоцький, М. Малічишин, М. Торнанбі. Провідники — Олег Колодій і Володимир Малічишин, тренер — Ігор Чупенко.

Жіноча відбиванкова дружина — учасник турніру ЮСВБА

В суботу, 25-го січня, жіноча відбиванкова дружина „Ч. Січі" відбула три змагання в турнірі відбиванкової Асоціяції ЗСА, який пройшов у спортовій залі Кейн Каледжу в Юніон, Ню Джерзі. У звітовому турнірі змагалося 7 кращих дружин відбиванкового району Ґарден-Емпаєр. „Ч. Січ" виступала в підгрупі трьох, в якій ігри проходили по три сети. В перших двох зустрічах наша дружина зазнала поразок вислідами: 9:15, 14:16, 10:15 з клюбом „К.Ю.Д" і 11:15, 11:15, 13:15 з дружиною „Фліпсайд".

В останніх змаганнях з клюбом „Спортс Сек." „Ч. Січ" здобула перемогу 15:4, 17:15, 10:15, одначе до півфіналу не дійшла, забракло одного виграного сета.

Склад „Ч. Січі": А. Тершаковець-Томко, Ад. Тершаковець, І. Іваськів, Е. Андерсон, В. Стасюк, С. Фляк. Бракувало хворих С. Лопатовської і О. Лотоцької.

(от)

ВІСТІ З УКРАЇНИ
Створили Олімпійську Академію України (ОАКУ)

Згідно з рішенням НОК України, 9-го січня ц. р. в Києві створили Олімпійську Академію України, першим президентом якої став В. Запорожанов.

Першу сесію ОАКУ відкрив віцепрезидент НОК України В. Кулик, який при цьому відзначив, що ця непересічна подія відбувається у важких умовах, в яких встановлюється Україна як держава. В. Кулик далі згадав, що ОАКУ і взагалі олімпійський рух відіграють величезну ролю у становленні загальнодержавного міжнародного авторитету України. Президент ОАКУ В. Запорожанов — заслужений тренер України, доктор педагогічних наук і професор, розповів присутнім про основні напрямки діяльности Олімпійської Академії України. В обговоренні доповіді виступили В. Келлер (доктор наук, Львів), проф. О. Б. Суник, проф. В. М. Лабскір (Хрків), викладач КДІФК В. Галицька, професор, доктор педагогічних наук, ректор КДІФК В. Платонов.

Черговим завданням ОАКУ є якнайшвидше нав'язати тісні контакти з відповідними міжнародними організаціями.

Врешті „так" Йозефа Бляттера!

На адресу голови Федерації Футболу України Віктора Банникова надійшов лист від генерального секретаря ФІФА. В цьому листі, врешті, зазначено, що Міжнародна федерація футболу (ФІФА) вирішила розглянути на найближчому засіданні виконавчого комітету питання про членство України в цій організації. Від себе Бляттер повідомляє, що не бачить ніяких перешкод для позитивного вирішення цього питання. Єдине, що вимагається від української федерації, — це надіслати до ФІФА дані про себе.

Ліпше пізно, як ніколи! Шкода, що секретаріят ФІФА все ж таки дещо запізнився і цим позбавив збірну України можливости взяти участь у елімінаційних змаганнях за чемпіонат світу. Україна почала заходи до вступу до ФІФА ще минулого року, але тоді при дуже „солідній" співпраці футбольної федерації імперії на чолі з Колосковим ці заходи були іґноровані.

Найкращі українські спортовці в 1991 році

Згідно з підрахунками річного референдуму читачів київської „Спортивної газети" до першої десятки найкращих спортовців України були вибрані:

1. Сергій Бубка (Донецьке), легка атлетика, чемпіон світу зі стрибків з жердиною, багаторазовий світовий рекордист.
2. Оксана Скалдіна (Київ), художня гімнастика, абсолютна чемпіонка світу.
3. Віктор Петренко (Одеса), фіґурна їзда на леді, чемпіон Европи та володар нагороди за віцечемпіонат світу.
4. Григорій Мисютін (Луганське), спортова гімнастика, абсолютний чемпіон світу.
5. Тетяна Доровських-Самоленко (Запоріжжя), легка атлетика, чемпіонка світу в бігу на 3000 метрів та віцечемпіонка світу в бігу на 1500 метрів.
6. Василь Іванчук (Львів), шахи, переможець найбільш престижевого турніру в Лінаресі, де випередив і переміг самого чемпіона світу Ґарі Каспарова.
7. Віктор Ржаксинський (Кременчук), наколесництво, переможець перегонів Миру, чемпіон світу.
8. Лариса Савченко (Львів), теніс, переможниця Вімблдонського турніру в парах разом з білоруською тенісисткою Наталією Звєревою.
9. Ахрік Цвейба (Київ), футбол, оборонець в клюбі „Динамо", кращий фурболіст 1991 року (Цвейба — уродженець Грузії).
10. Олександер Тимошенко (Київ), мистецька гімнастика, володарка чотирьох золотих медалей в окремих вправах на чемпіонаті світу.

До першої трійки найкращих дружин України ввійшли:

1. „Динамо" (Київ), кошиківка, чемпіон серед жіночих клюбів СССР.
2. „Колос" (Бориспіль), гокей на траві, чемпіон і володар чаші СССР серед жіночих клюбів.
3. „Динамо" (Київ), футбол, чвертьфіналіст розгривки за чашу Европи (европейських чемпіонів).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 1-го БЕРЕЗНЯ 1992 р.

Омага, Небраска. Річні загальні збори Т-ва „Карпати" 356-ий Відд., о год. 11:30 перед полуднем в церковній домівці. Проситься всіх членів прибути на ці збори. На порядку: звіти управи і вибір нової на 1992 р. Присутність всіх членів обов'язкова. — Управа.

СУБОТА, 29-го ЛЮТОГО 1992 р.

CLIFTON HEIGHTS, Pa. Річні загальні збори 128-го Відд. ім. Т. Шевченка о год. 3-ій по пол. в залі УКЦеркви свв. Петра і Павла при 100 Penn St., Clifton Heights, Pa. 19018. На порядку: відкриття, звіти, дискусія, вибір нової управи на 1992 р., закриття. Управа відділу просить усіх членів прибути на загальні збори. Якщо не прибуде означене статутом кількість членів, збори відбудуться півгодини пізніше. — Управа.